

foto: Piotr Michałec

Niepodległa!

Codzienna pomoc dla starszych i osób z niepełnosprawnościami

Z nieodpłatnych usług specjalistów skorzysta 684 dorosłych mieszkanki i mieszkańcy Kielc, którzy ze względu na wiek, przewlekłe choroby, demencję i chorobę Alzheimera wymagają szczególnego wsparcia. Opieką wytchnieniową objętych zostanie 160 członków ich rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

Miasto Kielce pozyskało unijne dofinansowanie na projekt „RUSZ – Rozwój Usług Społeczno-Zdrowotnych dla mieszkańców Gminy Kielce”. Jego wartość to ponad 36,5 mln zł, z czego 34,8 mln zł to dofinansowanie unijne.

- To bardzo duże wsparcie finansowe na usługi, które staramy się co roku rozwijać. Społeczeństwo się starzeje, także w Kielcach przybywa seniorów, którzy mają różne problemy zdrowotne. Kładziemy nacisk na to, aby świadczyć pomoc w miejscu zamieszkania osób przewlekle chorych czy osób z niepełnosprawnościami. Zależy nam na tym, by nie trafiali do placówek opiekuńczych, by mogli przebywać z rodziną – podkreśla prezydentka Kielc Agata Wojda. – Wsparciem objęci zostaną także opiekunowie, żeby mieli szansę na odpoczynek od bardzo trudnych obowiązków. Projekt obejmuje również podnoszenie kwalifikacji pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Żeby dobrze świadczyć pomoc należy być do niej dobrze przygotowanym – dodała prezydentka Kielc.

Realizatorem projektu jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, a jego partnerem Spółdzielnia Socjalna „Tropem Przygody”.

OPIEKA W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

Profesjonalny zespół opiekunek, asystentów, pielęgniarki, rehabilitanta, psychologa, logopedy będzie świadczył usługi

opiekuńcze „door-to-door” dla osób mieszkających na Herbach, Białogonie, Barwinku i KSM, gdzie takie usługi dotychczas nie są świadczone. MOPR kupi także specjalistyczny samochód do przewozu osób z niepełnosprawnościami i poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Dotychczasowe usługi społeczne zostaną wzmocnione o dodatkowe usługi opieki długoterminowej, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną oraz usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnościami.

W filii Ośrodka Wsparcia Dniennego dla Osób Chorych na Alzheimera przy ul. J. Nowaka-Jeziorańskiego wyremontowana zostanie jedna z sal. Dzięki temu dla podopiecznych ośrodka prowadzone będą warsztaty terapii zajęciowej, trening interaktywnego wspomagania pamięci i terapia ręki.

WAŻNY CEL SPOŁECZNY PROJEKTU

Projekt pozwoli na zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych dla kielczanek i kielczan. Pomoże również w podniesieniu długości i jakości niezależnego życia mieszkańców w środowisku lokalnym i rodzinnym. Projekt będzie realizowany do końca lutego 2027 roku w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027 i współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

fot. Piotr Michalec

Świętujemy...

W poniedziałek, 11 listopada, przypada 106. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości. Wojewoda świętokrzyski zapowiedział uroczyste obchody tego narodowego święta w Kielcach i regionie. – Święto Niepodległości to jedno z najważniejszych świąt naszego kraju. Z tej okazji przygotowaliśmy imprezy towarzyszące, jak np. bieg niepodległościowy, koncert i przede wszystkim oficjalne uroczystości w dniu 11 listopada – zapowiada Józef Bryk, wojewoda świętokrzyski. Tradycyjnie świętowanie rozpocznie się Mszą Świętą o godz. 11 w kieleckiej katedrze. Z kolei od godziny 13:30 do 15 na Placu Wolności poprowadzone zostaną występy artystyczne. /mak/

„Nurt” na muralu

Mural poświęcony patronowi 10. Świętokrzyskiej Brygady Obrony Terytorialnej, mjr Eugeniuszowi Gedyminowi Kaszyńskiemu ps. „Nurt”, powstał w Kielcach. Dzieło można oglądać na elewacji wiaduktu kolejowego przy ulicy Grunwaldzkiej. Przedstawia ono nie tylko patrona jednostki, ale także świętokrzyskich terytorialsów. Znajdziemy tam również cytaty

reklama

z Cypriana Kamila Norwida: „Ojczyzna to wielki zbiorowy obowiązek”. Nowy mural podkreśla jednocześnie znaczenie dokonań Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej i ich wkład w walkę o niepodległość. /mk/

Podsumowali akcję

Za nami długi weekend i uroczystość Wszystkich Świętych. Nad bezpieczeństwem, w ramach akcji „Znicz”, czuwali na drogach świętokrzyscy policjanci. W sumie, w trakcie trzech dni, doszło do pięciu wypadków. Dziesięć osób zostało rannych, jedna niestety zginęła – był to pieszy, który został potrącony w Zgórsku, w powiecie kieleckim. Ponadto policjanci zatrzymali 52 nietrzeźwych kierowców. Oprócz tego 14 osób pożegnało się z prawem jazdy na trzy miesiące, za

Następny
tygodnik **eM**
24 listopada
Zapraszamy do lektury!

przekroczenie prędkości w obszarze zabudowanym o ponad 50 km/h. Przypadków zbyt szybkiej jazdy było jednak znacznie więcej - mundurowi odnotowali ponad 780 takich zdarzeń. /ar/

reklama

KOŁDREX
Sprzedaż lekkich, ciepłych kołder puchowych i wygodnych miękkich poduszek, we wsypie andrychowskim.
Tanio!
Do kupionej kołdry dodajemy prezent
Zapraszamy tel. 534-222-122; www.koldrex.pl

KW 20-1011-24

OKRĘGOWA STACJA KONTROLI POJAZDÓW

Kielce, ul. Jagiellońska 92

ZAPRASZAMY

Od poniedziałku
do piątku w godzinach
7.00 – 21.00
w soboty 7.00 – 14.00

Tel. 41 345 76 25, 41 201 41 10 wew. 241

HOLOWANIE POJAZDÓW 24 h powyżej 3,5 t

Wydawca:
Radio eM Kielce
Kielce 107,9 FM
Włoszczowa 94,4 FM
Busko-Zdrój 91,8 FM
Święty Krzyż 91,3 FM

Redaktor naczelny:
ks. Karol Rasala
Z-cy redaktora naczelnego:
red. prowadzący Tomasz Natkaniec
Piotr Michalec
DTP: ARTGRAF Radosław Kaszyński

eM Reklama:
www.emkielce.pl/reklama
reklama@em.kielce.pl
tel. 41 368 07 17
facebook.com/radioemkielce
KONTAKT Z REDAKCJĄ: 41 368 04 61

ADRES REDAKCJI: Tygodnik eM Kielce
ul. Sienkiewicza 2, 25-333 Kielce
tel. 41 368 04 61
tygodnik@em.kielce.pl
*Redakcja nie ponosi odpowiedzialności
za treść reklam i ogłoszeń*

Sto tysięcy na nagrobki

Jak co roku Stowarzyszenie Ochrony Dziedzictwa Narodowego zorganizowało zbiórkę na kieleckich cmentarzach. Około 120 kwestujących udało się zebrać 55 tysięcy złotych. Dodatkowo 51 tysięcy złotych przekazał Urząd Miasta. – Wynik finansowy jest skromniejszy niż w latach ubiegłych, bo po prostu kwestujących było znacznie mniej. Jak co roku przeznaczymy te środki na ratowanie nagrobków na starych kieleckich cmentarzach – mówi Krzysztof Myśliński, prezes Stowarzyszenia Ochrony Dziedzictwa Narodowego w Kielcach. Na razie nie wiemy, które pomniki zostaną odnowione. – Tę kwestię zawsze ustalamy wczesną wiosną. Dopiero wtedy wiemy, które nagrobki najbardziej ucierpiały w zimie. Mam jednak nadzieję, że zgromadzone środki pozwolą na remont około sześciu pomników – dodaje Krzysztof Myśliński. /mp/

Śmiertelny pożar

Do dramatycznego pożaru doszło w poniedziałek (4 listopada) przed godziną 16 w bloku przy ulicy Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Jak poinformował nas dyżurny Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach, pożar miał miejsce na drugim piętrze bloku. W jednym

z pomieszczeń płonęło łóżko. W środku była jedna kobieta, którą ewakuowano. Niestety, życia 69-latki nie udało się uratować. Mundurowi opanowali sytuację i ugasiли ogień. – W akcji wzięło udział pięć zastępów strażackich – poinformował st. kpt. Marcin Bajur. /ml/

Dbają o nas

Już ponad pół miliona mieszkańców regionu świętokrzyskiego ma dostęp do opieki koordynowanej. Od listopada zwiększy się również liczba przychodni, które przystąpiły do programu. W sumie będzie ich 79. Opieka koordynowana

adresowana jest pacjentów chorych przewlekłe oraz leczonych w placówkach POZ. – Ten model leczenia polega na współpracy lekarza podstawowej opieki zdrowotnej z lekarzami specjalistami, pielęgniarką POZ i dietetykiem. Obejmuje profilaktykę, diagnozowanie, leczenie i edukację pacjenta na temat wybranych chorób z dziedziny kardiologii, diabetologii, endokrynologii, pulmonologii czy nefrologii – informuje Agnieszka Białas-Sitarska, rzecznik NFZ. /mak/

Uwaga, wszawica!

Ten problem wraca jak bumerang. Szczególnie w szkołach i przedszkolach, choć może dotyczyć każdego dziecka i dorosłego. - Wszawica nie odpuszcza. Pracuję wiele lat, ale nie pamiętam, żeby problem z wszami występował na taką skalę. Nawet kilkanaście osób dziennie przychodzi do nas, by kupić specjalne preparaty – informuje pani Jolanta, farmaceutka w jednej z kieleckich aptek. Warto jednak dodać, że dbałość o higienę osobistą i status społeczny nie mają wpływu na

częstość występowania wszawicy. Może się nią zarazić każda osoba przez kontakt z chorym lub jego rzeczami osobistymi. /mak/

Z rondem bezpieczniej

Powstanie na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 73 w Stopnicy z drogą powiatową do Solca-Zdroju i ma pozytywnie wpływać na bezpieczeństwo. Mowa o rondzie, a o realizację tej inwestycji zabiega GDDKiA. Na wspomnianym skrzyżowaniu bardzo często dochodziło do kolizji. Nie brakowało niestety i śmiertelnych wypadków. Główną przyczyną zdarzeń były zderzenia boczne, dlatego dla poprawy bezpieczeństwa w miejscu skrzyżowania wprowadzo-

ny będzie ruch okrężny. Pojawią się także nowe zjazdy, azyle dla pieszych czy nowe oświetlenie przejść. /ar/

Trudniej do Opatowa

Od 5 listopada, na trasie Ostrowiec Świętokrzyski - Opatów obowiązuje zmieniona organizacja ruchu. Utrudnienia są spowodowane kolejnym etapem prac przy budowie obwodnicy Opatowa. „Wahadło” pozwoli na kontynuację robót w obrębie węzła i przy budowie ronda,

reklama

SERWIS OGUMIENIA

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Sp. z o.o. w Kielcach, ul. Jagiellońska 92
OFERUJEMY:

wymianę opon w profesjonalnych montażowniach
sprzedaż opon do wszystkich typów pojazdów samochodowych
prostowanie, piaskowanie i malowanie felg aluminiowych i stalowych
naprawę ogumienia materiałami o najwyższej jakości
pompowanie kół azotem
komputerowe wyważanie kół na najnowocześniejszych urządzeniach
sezonową przechowalnię ogumienia i kół

Od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 – 16.00, sobota 8.00 – 15.00
Tel. 41 201 41 10 w. 325, 41 201 41 75

z którego kierowcy zjeżdżać będą na łącznik północny. Ruch sterowany sygnalizacją świetlną obowiązuje także na DK74 w Adamowie - ma tam miejsce budowa ronda na włączeniu łącznika północnego do istniejącej DK74. Także na DK9 w Okalinie (budowa ronda na włączeniu S74 czyli odcinka obwodnicy Opatowa do istniejącej DK9). Zmiany mają obowiązywać do połowy grudnia. /ar/

Terytorialsi na koń!

Dwunastu żołnierzy 10. Świętokrzyskiej Brygady Obrony Terytorialnej ukończyło podstawowy kurs jeździecki, co pozwoli na rozwój nieetatowej sekcji konnej w brygadzie. Dowódca jednostki, płk Sławomir Machniewicz, przypomina, że lasy stanowią prawie 30 procent powierzchni województwa, co czyni je idealnym miejscem do wykorzystania wierzchowców. – W miejscach, gdzie pojazdy napotykały trudności, konie stanowią doskonały środek transportu. Ich przydatność udowodniono między innymi na granicy

z Białorusią – mówi. Do zadań sekcji konnych, jakie powstaną w brygadzie, będzie należało m.in. patrolowanie terenów trudno dostępnych oraz udział w akcjach poszukiwawczych. /mk/

Oto liderzy ekonomii

Gmina Masłów, powiat jędrzejowski oraz Stowarzyszenie Nadzieja Rodzinie to tylko niektórzy z tegorocznych laureatów statuetki Świętokrzyski Lider Ekonomii Społecznej. Gala wręczenia nagród odbyła się w środę (5 listopada) w Centrum Kongresowym Targów Kielce. – Poprzez wyróżnienie tych podmiotów i firm chcemy promować ideę ekonomii społecznej. Myślę, że wszyscy mieszkańcy naszego województwa dostrzegają, jak wiele organizacji tego typu funkcjonuje w regionie. Ich aktywność pozwala m.in. tworzyć nowe miejsca pracy. Podmiotem ekonomii społecznej może być

zakład aktywności społecznej, warsztat terapii zajęciowej, ale także spółdzielnia socjalna czy koło gospodyń wiejskich. Wszystkie te formy staramy się wspierać i pomagać im w rozwoju – wyjaśnia Renata Janik, marszałek województwa świętokrzyskiego. /mk/

Spotkają się w Kielcach

Już w niedzielę (24 listopada) na całym świecie będziemy obchodzić XXXIX Światowy Dzień Młodzieży pod hasłem „Nadzieja, która nigdy nie zawodzi”. W naszej diecezji obchody zaczną się w wigilię tego wydarzenia, czyli 23 listopada. Rozpocznie je uroczysta Msza Święta pod przewodnictwem Biskupa Kieleckiego Jana Piotrowskiego, o godzinie 15. Podczas Eucharystii z rąk Pasterza naszej diecezji zostanie udzielona posługa lektoratu przygotowanym wcześniej ministrantom. Po zakończonej Mszy Świętej odbędzie się uwielbienie wraz z zespołem To On. Później uczestnicy wydarzenia przeniosą się do hali przy ulicy Żytniej, gdzie wysłuchają świadectwa Jaśka Meli. Wszystko zakończy muzyczna zabawa z DJ-em Michałem Szczerbą. /m/

Festiwalowa osiemnastka

Do 30 listopada potrwać zapisy na 18. Świętokrzyski Festiwal Kolęd i Pastoralek im. ks. Piotra Klimczyka. Odbywają się one w sześciu kategoriach: soliści młodszy, soliści starszy, zespoły młodsze, zespoły starsze, a także chóry i zespoły ludowe. – Myślę, że warto spróbować swoich sił na scenie muzycznej i przed profesjonalnym jury oraz rywalizować z innymi artystami – mówi ks. Piotr Orlikowski, dyrektor Świętokrzyskiego Festiwalu Kolęd i Pastoralek im. ks. Piotra Klimczyka. Przesłuchania festiwalowe zaplanowano na 6, 7 i 8 grudnia, zaś galę finałową na 4 stycznia o godzinie 17 w parafii św. Maksymiliana Marii Kolbego w Kielcach. Zgłoszenia odbywają się poprzez stronę świętokrzyskiekoledy.pl do 30 listopada. /m/

Leci na Madagaskar

Już w poniedziałek (11 listopada) Monika Luty, o której pisaliśmy w jednym z poprzednich numerów, wylatuje na Madagaskar. Będzie tam pracować z dziećmi w jednej z miejscowych szkół w ramach wolontariatu w Fundacji Anki-zy Gasy – Dzieci Madagaskaru. Wolontariuszka prowadziła zbiorę artykułów szkolnych i edukacyjnych, które zawiezie ze sobą do Afryki. Dzięki pomocy między innymi naszych

czytelników udało się zebrać cztery walizki pełne darów. – Dziękuję za wszelką pomoc; była naprawdę ogromna. Na miejscu będziemy z dziećmi się uczyć, ale również prowadzić zajęcia taneczne, różne zabawy, gimnastykę. To dla nich bardzo ważne, aby z jednej strony zdobywać wiedzę, a z drugiej spędzić miło czas – mówi Monika. /m/

Przejęli narkotyki

Dwa kilogramy suszu i 130 gramów białego proszku przejęli kieleccy policjanci. Mundurowi 29 października odwiedzili mieszkańca gminy Masłów. Zabezpieczony susz to najpewniej marihuana, natomiast wstępna analiza białego proszku wykazała w jego składzie mefedron. Zakazane prawem substancje trafiły do laboratoryjnych badań, a ich posiadacz, 35-latek, do celi. Jeżeli ekspertyzy potwierdzą wstępne ustalenia, mężczyźnie przyjdzie odpowiedzieć za posiadanie znacznej ilości narkotyków. Grozi mu za to 10 lat więzienia. /ar/

Kontakt z redakcją 41 349 50 23

reklama

CZYŚCIMY, FARBUEM I ODNAWIAMY

- ODZIEŻ ZE SKÓR LICOWYCH I ZAMSZOWYCH
- KOŻUCHY I FUTRA
- ODZIEŻ SPORTOWA
- INNE WYROBY ZE SKÓRY

NAPRAW, NIE WYRZUCAJ

KIELCE
ul. Romualda 3

WSZYSTKIE NASZE USŁUGI OBEJMUJE GWARANCJA JAKOŚCI

uniskor@interia.pl

41 345 58 43

PHU UNISKOR

Na spacerze z niepodległością

W tym roku obchodzimy 106. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Warto w tym czasie odwiedzić miejsca, które były świadkami polskiej drogi do wolności. W Kielcach ich nie brakuje

autor: Michał Łosiak

Po to, aby wczuć się w klimat radosnego świętowania naszej niepodległości, przeniesmy się do Kielc sprzed ponad 100 lat. To, co działo się w naszym mieście w listopadzie 1918 roku, dowodzi, że obchodzenie 11 listopada jako Święta Niepodległości jest... umowne.

JAK TO BYŁO?

Dokładnie 106 lat temu wpływowa część społeczności żydowskiej zgromadziła się na lewicowym wiecu politycznym w ówczesnym Teatrze Ludwika, znajdującym się w miejscu obecnego Teatru im. Stefana Żeromskiego. Spotkanie wzbudziło niezadowolenie ludności polskiej, co doprowadziło do dwudniowych zamieszek. Zginęło w nich od dwóch do czterech osób, a rannych zostało nawet 400.

Nie możemy jednak zapominać, że w Kielcach ten swoisty karnawał wolności rozpoczął się już 1 listopada, kiedy to generał Tadeusz Rozwadowski, szef Sztabu Generalnego, polecił majorowi Dziewanowskiemu, komendantowi Urzędu Zaciągowego w Kielcach, aby wszystkimi oddziałami żołnierzy Polaków dowodził najstarszy stopniem oficer polski. Uroczysty apel połączony z przysięgą odbył się tego samego dnia na placu Panny Marii o godzinie 16. To wydarzenie miało silny wpływ na kielczan i ich postawę, a ich patriotyzm wyrażał się wówczas w okrzykach i pozdrowieniach, jakie kierowali w stronę odradzającej się polskiej armii. – Wówczas miasto odczuło, że władzę przejmują Polacy. Trzeba jednak pamiętać, że ten proces trwał już od lata 1918 roku, kiedy klęska Niemiec stała się jasna – mówi doktor Marek Maciągowski, dyrektor Ośrodka Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej w Kielcach.

Z budynków, w których znajdowały się austriackie urzędy, kielczanie usuwali napisy w języku niemieckim. Wojsko-woi oraz działająca w mieście milicja rozbrajali niepolskich żołnierzy.

SPACER PAMIĘCI

Na początek naszego spaceru wybierzemy się na kielecki Szydłówek. – W 1914 roku, gdy Józef Piłsudski dotarł do Kielc, zebrał kilkuset ochotników. Przyszli do katedry na sumę, którą odprawiał ksiądz biskup Łoziński, ówczesny ordynariusz diecezji kieleckiej. Gdy dowiedział się, że nieopodal świątyni stoją socjaliści, zmusił piłsudczyków, aby przenieśli się na Szydłówek. Tam, gdzie obecnie znajduje się kościół św. Józefa, przysięgli, że będą walczyli o odbudowę państwa polskiego. Wkrótce ruszyli na front i wzięli udział w bitwie koło wsi Konary, niedaleko Opatowa. Zginęli w niej wszyscy kielczanie – opowiada Dariusz Kalina ze Stowarzyszenia Ochrony Dziedzictwa Narodowego. Historyk podkreśla, że chciałby stworzyć pełną listę tych, którzy wówczas składali przysięgę, a było ich przeszło 500.

Ciekawe jest też miejsce, na którym stoi ostatni wieżowiec przy ulicy Grunwaldzkiej. – Dawniej był tam folwark. Piłsudski stoczył w tym rejonie potyczkę z Rosjanami. Już w wolnej Polsce ziemia z tamtego pola trafiła na kopiec Kościuszki. W urnie przewieźli ją rowerzyści z klubu prowadzonego przez bohatera powstania styczniowego, który miał przy ulicy Sienkiewicza sklep z rowerami i radioodbiornikami – dodaje Dariusz Kalina.

Na naszej trasie nie powinno zabraknąć także ulicy Leonarda. W miejscu, w którym obecnie swoją siedzibę ma

reklama

**OKNA I DRZWI
NA KAŻDĄ KIESZEŃ**

Kielce ul. Mielczarskiego 63
tel. 662 291 099
a.bednarczyk@abe.kielce.pl;
www.abe.kielce.pl

Kielce ul. Wspólna 6,
tel. 515 015 563, tel. 41 366 14 16
biuro@abe.kielce.pl
www.abe.kielce.pl

01/ABE/2024

pogotowie ratunkowe, stacjonowała orkiestra strażacka. Wykonywała piękną melodię, nazywaną wówczas Marszem nr 10. Andrzej Hałaciński i Tadeusz Biernacki ułożyli do niej słowa, które zna każdy Polak. Chodzi oczywiście o pieśń „My, Pierwsza Brygada”. Obecnie znajdziemy tutaj specjalną tablicę poświęconą kapelmistrzowi Andrzejowi Brzuchalowi i usłyszymy – o równej godzinie – fragment słynnej pieśni legionowej.

Koniecznym powinniśmy również wybrać się pod Pomnik Czynu Legionowego, stojący przed Wojewódzkim Domem Kultury. – Czterej mężczyźni na cokole reprezentują Wielkopolskę, Galicję, Królestwo Polskie oraz pozostałe części kraju. Na pomniku legionieści „wchodzą” do miasta od tej samej strony, od której wchodził Józef Piłsudski w 1914 roku – podkreśla Dariusz Kalina.

W samo święto niepodległości warto wybrać się pod Pomnik Niepodległości przed dworzec PKP. Monument upamiętnia walki strzelców z Rosjanami w sierpniu 1914 roku. Pierwszy monument stanął tu w 1929 roku. We wrześniu 1939 roku zniszczyli go Niemcy. Odbudowany został dopiero w 2002 roku.

Jednym z inicjatorów odbudowy był Jerzy Zawadzki: – Powstał 57-osobowy komitet, złożony z osób bardzo znanych w Kielcach. To było trudne zadanie i niektórzy powątpiewali w sukces, bo przecież wielu przed nami chciało zrobić to samo i nie udało się. Wszystko jednak poszło zgodnie z planem. Udowodnił, że chce to móc – wspomina Jerzy Zawadzki.

TYCH MIEJSC JUŻ NIE MA

W naszej przechadzce wybierzemy się również dwa miejsca, które... już nie istnieją. Ważny punkt na przedwojennej mapie Kielc stanowił bowiem Grób Nieznanego Żołnierza. – Było to drugie tego rodzaju upamiętnienie w kraju. Co ciekawe, ten najbardziej znany Grób Nieznanego Żołnierza w Warszawie jest dopiero trzeci w kolejności powstawania. Oczywiście, kielczanie chcieli w ten sposób oddać hołd legionistom. Urna wmurowana została w miejscu, w którym dziś stoją ławki przed wejściem do Urzędu Miasta. Czy były tam prochy, czy ziemia z miejsc walk legionowych? Trudno powiedzieć – tłumaczy Krzysztof Myśliński z Muzeum Historii Kielc.

***

Na zakończenie powinniśmy wybrać się na skwer Stefana Żeromskiego. Znajduje się tam obecnie pomnik Armii Krajowej. Przed odzyskaniem niepodległości, od 1870 roku, stała cerkiew prawosławna, będąca symbolem zaborczej polityki carskiej. Została rozebrana w 1933 roku. – Pojawił się pomysł budowy mauzoleum poświęconego wkładowi wojsk polskich w odzyskanie niepodległości podczas pierwszej wojny światowej. Miał to być budynek bardzo nowoczesny, który stałby się symbolem przemian w Kielcach – wyjaśnia Dariusz Kalina.

Tak kończymy nasz spacer, zachęcając jednocześnie wszystkich czytelników do przechadzki zaproponowanym przez nas szlakiem niepodległości.

reklama

Masz stary piec, stare okna?

Twój dom potrzebuje ocieplenia?

Pomogę pozyskać dofinansowanie

Audyt energetyczny? Też pomogę

606 231 710

Co po szpitaliku dziecięcym?

Działka po byłej lecznicy dziecięcej w Kielcach pójdzie pod młotek. Zgodę na sprzedaż gruntu przy ulicy Langiewicza wyrazili radni sejmiku województwa podczas październikowej sesji gremium. Ponad dwuhektarowy teren

autor: Michał Kita

został podzielony na trzy mniejsze działki, które zostaną sprzedane w drodze przetargu.

– W przeszłości podejmowaliśmy dwukrotne próby sprzedaży tego terenu. Wówczas to się nie udało, na działkach znajdowały się bowiem budynki po byłym szpitalu dziecięcym. Jako samorząd województwa świętokrzyskiego ponieśliśmy koszty ich wyburzenia i uporządkowania tego terenu. Obecnie chcemy sprzedać nieruchomości i dzięki temu uzyskamy pieniądze, które pozwolą realizować ważne dla województwa cele – mówi marszałek Renta Janik. Przeciwną sprzedaży tego gruntu była radna Katarzyna Suchańska, która podobnie jak część radnych Koalicji Obywatelskiej uważała iż trzeba poinformować władze Uniwersytetu Jana Kochanowskiego o fakcie zbycia nieruchomości przy ulicy Langiewicza. Uczelnia miała wszak w przeszłości plan budowy w tym miejscu szpitala klinicznego.

Odpowiadając na wątpliwości radnych, marszałek Renata Janik podkreślała, że sprzedaż gruntów przy ulicy Langiewicza nie zamyka możliwości powstania szpitala klinicznego.

Operat szacunkowy dla działek przy ulicy Langiewicza jest obecnie przygotowywany. Szacuje się, że wartość tych nieruchomości może wynosić od 30 do 40 milionów złotych. ◀

Jednokierunkowa kontrowersja

Trwa przebudowa ulicy Głowackiego w Kielcach. Okazuje się, że docelowo arteria prowadząca do Placu Wolności będzie... jednokierunkowa, co budzi obawy i niepokój mieszkańców. Mówią oni, że ani miasto, ani Miejski Zarząd Dróg nie informowali dotychczas wprost, że ruch na ulicy Głowackiego po remoncie będzie odbywał się wyłącznie w jednym kierunku. Uważają, że zmiany są absurdalne i kompletnie niepotrzebne. Informacje dotyczące nowej organizacji ruchu w tym miejscu potwierdza Jarosław Skrzydło, rzecznik Miejskiego Zarządu Dróg. – Docelowo ulica Głowackiego będzie jednokierunkowa w stronę Placu Wolności – tłumaczy. Oznacza to, że będzie można w nią wjechać wyłącznie od strony ulicy... Żeromskiego. Rzecznik MZD wyjaśnia, że taki schemat organizacji ruchu wynika z nowej koncepcji dotyczącej zagospodarowania Placu Wolności, który wkrótce ma zostać zrewitalizowany.

– Po zakończeniu remontu placu układ ruchu ulegnie zasadniczej zmianie. Według założeń ulica Ewangelicka w stronę Placu Moniuszki będzie praktycznie niedostępna dla ruchu samochodowego. W tej koncepcji ulica Głowackiego od początku miała być jednokierunkowa – podkreśla rzecznik MZD. Docelowe rozwiązania komunikacyjne wokół Placu Wolności zaczną obowiązywać dopiero po zakończeniu jego rewitalizacji. Przebudowa Głowackiego jest jednym z elementów szerszego projektu modernizacji 13 ulic w ścisłym centrum Kielc. Po

remoncie zyska ona nową nawierzchnię z kostki brukowej. Jezdnia zostanie zwężona, pojawią się miejsca postojowe dla samochodów. ◀

autor: Michał Kita

Było kino, będą wieże?

Dwa wieżowce staną najprawdopodobniej przy ulicy Panoramicznej w Kielcach. Budowę 21-kondygnacyjnych bliźniaczych budynków w miejscu, gdzie w przeszłości mieściło się kino *Romantica*, zainteresowani są dwaj inwestorzy

autor: Michał Kita

Wniosek w sprawie budowy pierwszej z wież wpłynął już do kieleckiego Ratusza. Inwestycja będzie procedowana w trybie lex deweloper. Według założeń pomysłodawców przedsięwzięcie ma dać nowy impuls do rozwoju tej części miasta.

NOWA WIZYTÓWKA ŚRÓDMIEŚCIA?

– Kiedy wychodzimy z dworca autobusowego, widzimy zaniedbaną przestrzeń i budynek, w którym kiedyś mieściło się kino. Dlatego pojawił się pomysł, aby zmienić to miejsce, nadając mu nowy charakter. Najistotniejszym jego elementem jest fakt, iż po wybudowaniu wieżowców powstanie pomiędzy nimi nowoczesny plac, który będzie służył wypoczynkowi i rekreacji. Dzięki temu to miejsce może zacząć tętnić życiem i być atrakcyjne dla kielczan – mówi architekt Marcin Kamiński, pełnomocnik inwestora oraz współautor koncepcji architektonicznej przedsięwzięcia.

Pomysł budowy wieżowców jest możliwy dzięki współpracy dwóch podmiotów, bowiem budynek przy ulicy Panoramicznej, w którym w przeszłości mieściło się kino, należy do spółki *Romantica*, a sąsiadująca z nim działka, gdzie znajduje się parking, jest własnością Przedsiębiorstwa Turystycznego „Łysogóry”. Obie firmy doszły do porozumienia w sprawie inwestycji i zgodziły się na powstanie w bezpośrednim sąsiedztwie dwóch bliźniaczych 21-kondygnacyjnych wieżowców.

– Początkowo inwestorzy patrzyli na siebie dosyć nieufnie, jednak – co uważamy za sukces nas, architektów – udało się przekonać ich do współpracy i zaakceptowania wspólnego projektu, który pozwoli na odmianę zaniedbanej obecnie przestrzeni. Powtarzam: pragniemy, aby to miejsce naprawdę zaczęło żyć. Aby centrum stało się przestrzenią dla ludzi, stanowiąc tym samym impuls dla rozwoju Kielc – mówi Marcin Kamiński.

NIE ZA WYSOKO?

Według założeń inwestorów 21-piętrowe wieżowce będą pełnić funkcję mieszkalno-usługową. W pierwszym z projektowanych budynków może powstać do 195 mieszkań. Parter obu będzie pełnił funkcję handlowo-usługową. Ponadto gmachy zostaną wyposażone w dwukondygnacyjne parkingi podziemne.

Mimo że w bezpośrednim sąsiedztwie planowanej inwestycji znajdują się budynki mające jedynie 11 pięter, na taką zabudowę pozwalają przyjęte przez miasto standardy urbanistyczne. W ubiegłym roku rada miasta zezwoliła na punktową zabudowę do wysokości 21 kondygnacji.

– Nasz pomysł to godzenie wody z ogniem, ponieważ tak wysoka dominanta krajobrazu jest zawsze kontrowersyjna. W tym miejscu zaproponowaliśmy architekturę, która nie jest specjalnie krzykliwa, a jednocześnie nie pozostanie obojętna dla przechodniów – dodaje Marcin Kamiński.

Realizacja przedsięwzięcia zakłada również przebudowę i zmianę funkcjonalności ulicy Panoramicznej, na której dopuszczony zostanie ruch samochodowy, jednak pierwszeństwo mają zyskać piesi.

WYPOWIEDZ SIĘ!

Mieszkańcy Kielc mogą podzielić się swoimi opiniami na temat planowanej inwestycji. Do 15 listopada trwają konsultacje społeczne dotyczące budowy wieżowców w rejonie ulicy Czarnowskiej i Panoramicznej. Konsultacje są prowadzone na portalu idea.kielce.eu.

Projekt uchwały dotyczącej pierwszego z wieżowców, który może powstać w okolicach dworca autobusowego, trafi pod obrady kieleckiej rady miasta jeszcze w tym roku. ◀

Mój dziadek był skromnym człowiekiem

– *Gości Pani w szkołach województwa świętokrzyskiego. Jakie wniosła Pani wrażenia z tych spotkań?*

– Wspaniale. Nie spodziewałam się, że dzieci będą aż tak utalentowane i zaangażowane. Mają dużą wiedzę o II wojnie światowej, o generale Maczku i I. Dywizji Pancerniej. A przecież teraz jest bardzo trudno zachęcić młodzież do nauki, zdobywania wiedzy.

– *General Stanisław Maczek to dowódca I. Polskiej Dywizji Pancerniej, która uczestniczyła w inwazji sił alianckich w Normandii w 1944 roku, m.in. walczyła pod Falaise i wyzwoliła holenderską Brekę. Dla polskiego społeczeństwa generał to bohater narodowy, dla pani przede wszystkim dziadek. Jakim był człowiekiem?*

– Traktowałam go bardziej jak ojca niż dziadka, bo od drugiego roku życia on i babcia wychowywali mnie w Edynburgu. Przez długi czas nie wiedziałam, że jest generałem i to sławnym. Dziadek był bardzo skromny, jednak z babcią prowadzili otwarty dom. Pamiętam, że u nas drzwi się nie

zamykały. Przychodzili żołnierze i ludzie ze Lwowa. Ci drudzy mówili do mnie: „Daj pyska”, bo to jest taka lwowska gwara. Dziadek miał w sobie wewnętrzny spokój, nie pamiętam go zdenerwowanego. To babcia częściej się irytowała, a on wtedy mówił: „Zoneczko, zoneczko, daj spokój”. Trzymał jednak dyscyplinę w domu, wymagał zwłaszcza punktualności. Nie mogłam się spóźniać, a obiad i kolacja były o ściśle określonych godzinach. Nie można było też rozmawiać o głupotach, dziadek nie miał na nie czasu.

– *Czy odwiedzali generała jego podkomendni?*

– Oczywiście. Wizyty odbywały od godziny 14 do godziny 17. Stół był nakryty: kawa, herbata, ciasteczka. Przychodziło dużo ludzi, którzy również przynosili ciasta. Babcia była bardzo zapracowana, bo z poświęceniem opiekowała się też Małgosią, córką inwalidką. Małgosia nie mogła się sama ubrać, umyć zębów, wszystko to robiła za nią babcia. Gdy dziadek zestarzał się, babcia zajmowała się również nim. Między nimi było 18 lat różnicy.

– *Po 1945 roku rządzący wówczas w Polsce komuniści pozbawili generała polskiego obywatelstwa. Czy to bardzo przeżywał?*

– Pewnie, że przeżywał. Ale nie znałam go wtedy, urodziłam się w latach 60. Trzeba pamiętać, że nie tylko on stracił polskie obywatelstwo, inni generałowie też. Dziadek nie był sam, miał wokół siebie życzliwych ludzi, wspierali się nawzajem. Dziadek nie patrzył w przeszłość. Gdy rana po odebraniu obywatelstwa się zagoiła, to nie chciał jej rozdrapywać. Patrzył w przyszłość. Musiał znaleźć pracę, przecież miał chorą córkę.

– *Wspomniała pani o pracy. Wiemy, że tak wybitny człowiek musiał dorabiać jako barman. Czy to nie było dla niego upokorzeniem?*

– Nie, bo uważał, że żadna praca nie hańbi. Dziadek był wielki nie dlatego, że miał szlify generalskie, lecz dlatego, że był skromnym człowiekiem. Tego ludzie nie mogą zrozumieć. Najpierw pracował w fabryce ceramiki, potem w klubie sportowym. Później jego sierżant, Jan Tomasik, kupił hotel w Edynburgu, vis a vis mieszkania dziadka, i go tam zatrudnił. Parę lat temu otrzymałam dokumenty, z których wynikało, że Tomasik współpracował z tajnymi służbami PRL. Przeżyłam szok. Niewiele wiedziałam o okresie, gdy dziadek u niego pracował, ale znałam czasy, kiedy Tomasik kupił zabytkowy pałac i co roku zapraszał

naszą rodzinę na trzy miesiące wakacji. Dziadek traktował go jak przyjaciela, a on okazał się szpiclem.

– *Patrząc na zdjęcia generała, widzimy uśmiechniętego, pogodnego człowieka. Czy był takiego usposobienia?*

– Tak. Dlatego jako dziecko starałam się wszystko robić tak, aby dziadzio był ze mnie dumny. On nie miał czasu na bzdury. Pamiętam, kiedy studiowałam psychologię i filozofię, pewnego dnia przyszłam z zajęć do domu i mówię: „Dziadzio, możemy porozmawiać o filozofii?”. Odpowiedział: „Oczywiście, ale teraz mamy kolację”. Zjedliśmy i pytam: „To teraz możemy?”. „Teraz zmywamy naczynia”, odparł. Pozmywaliśmy, usiadłam koło niego i zaczęłam opowiadać. Pyta mnie: „Wnusi, co studiowałaś?” Odpowiadam: „Najwięcej Zygmunta Freuda”. „Freuda? Przecież to jest zupełny idiota”. Na tym dyskusja się skończyła (śmiech).

– *Generał żył ponad sto lat, w tym roku, 11 grudnia, przypada okrągła, 30. rocznica jego śmierci. Brał udział w I wojnie światowej, wojnie polsko-bolszewickiej i walczył podczas II wojny światowej, a 29 października obchodziliśmy 85. rocznicę wyzwolenia Bredy. Jakie przesłanie miałby dla nas dziś generał Stanisław Maczek?*

– Myślę, że dziadek powiedziałby, iż człowiek może daleko zajść, gdy tylko nie patrzy w przeszłość. Żeby naprawdę awansować, trzeba kochać, nawet wroga. Mówię tak trochę po katolicku, bo dziadek i babcia mieli wielką wiarę. Poza tym hasło, które przyświecało każdemu polskiemu żołnierzowi, brzmiało: „Bóg-Honor-Ojczyzna”. Anglicy zupełnie nie rozumieli, dlaczego Polacy mieli przed walką Mszę świętą. A dlaczego dziadek był zawsze taki uśmiechnięty? Bo miał wiarę. Ale nie tylko on. Wszyscy z jego generacji. Oni widzieli czasy, gdy Polska nie miała swojej wolności, była podzielona między trzech zaborców i nagle po 123 latach odzyskała niepodległość. Oni walczyli z sercem. Anglicy tak nie walczyli, bo tego nie rozumieli.

– *Dodam, że generał Maczek to rocznik 1892, czyli pokolenie, które pamiętało zabory.*

– Zawsze się dziwię i nigdy nie zrozumieć, jak Polacy, którzy żyli w Austrii, Rosji i Prusach, utrzymali polski język? A propos języka: gdy ktoś chciał dołączyć do dywizji dziadka i dobrze mówił po polsku, ale nie wiadomo było, czy jest Niemcem czy Polakiem, to dziadek kazał recytować

modlitwę „Pod Twoją obronę”. Gdy kandydat to potrafił, wtedy dziadek go przyjmował. We Francji, w Lourdes, babcia znalazła w błocie figurkę Matki Boskiej. Wzięła ją, umyła i dała dziadkowi na początku wojny. Miał tę Matkę Boską w czołgu. Ta figurka przeszła z nim cały szlak wojenny. Matka Boska była z dziadkiem.

– *Dziękuję za rozmowę.* ◀

Więcej w audycji „Historia na fali” w czwartek, 14 listopada, o godz. 20 w Radiu eM Kielce.

Historia na fali

czwartek godz. 20
Zaprasza dr Katarzyna Bernat

eM
RADIO

KIELCE 107,9 FM
BUSKO-ZDRÓJ 91,8 FM
ŚWIĘTY KRZYŻ 91,3 FM
WŁOSZCZOWA 94,4 FM

Listopadowy wqs

autor: **Maria Karyś**

Kampania społeczna „Movember” od wielu lat kojarzy się na całym świecie z wąsami. Jest gestem świadczącym o solidarności ze wszystkimi mężczyznami zmagającymi się z nowotworem gruczołu krokowego oraz rakiem jąder

Akcję zapoczątkowano w Australii w 1999 roku, a sam termin Movember powstał w wyniku połączenia dwóch wyrazów: moustache – wąsy oraz November – listopad. W całej akcji ważne są właśnie wspomniane wąsy, które panowie zapuszczają w tym czasie. Zmiana wyglądu ma na celu sprowokowanie do zadawania pytań. To doskonała okazja do poruszenia tematu badań profilaktycznych mężczyzn.

CZWARTE MIEJSCE WŚRÓD NOWOTWORÓW

– Rozpoznanie nowotworu prostaty i nowotworu jądra we wczesnym etapie, to nie wyrok. Wczesne rozpoczęcie leczenia jest skuteczne i najczęściej prowadzi do jego całkowitego wyleczenia. Dlatego tak istotne są badania profilaktyczne. Panowie powinni mieć świadomość, że jest to choroba występująca bardzo często i nie dająca w pierwszej fazie niepokojących objawów – podkreśla dr Paweł Orłowski, urolog ze Świętokrzyskiego Centrum Onkologii.

Szacuje się, że co trzeci mężczyzna w wieku od 50 do 80 lat oraz 80 proc. mężczyzn po 80. roku życia zachoruje na raka prostaty. Ryzyko zachorowania wzrasta wraz z wiekiem i dotyczy mężczyzn po 45. roku życia. Nowotwór ten zajmuje niezmiennie 4. miejsce pod względem śmiertelności na świecie.

– Może rozwijać się podstępnie, ale mamy narzędzie jego wykrywania w postaci zarówno oznaczenia stężenia PSA we krwi – to jest taki marker nowotworowy; skierowanie na to badanie może dać lekarz rodzinny – oraz badanie, które wykonuje lekarz urolog. Ich wykonanie nie boli, a pomoże rozwiązać wątpliwości pacjenta o stanie jego prostaty. Dodam, że wczesne wykrycie choroby daje szansę na skuteczne leczenie i w konsekwencji wyleczenie – informuje specjalista. A możliwości leczenia tego nowotworu jest wiele.

– Możemy zastosować operację standardową oraz małoinwazyjną, leczenie metodą laparoskopową, coraz częściej wykorzystujemy również roboty, ale jeśli pacjent chce uniknąć zabiegu, możemy także zastosować alternatywne leczenie, choćby radioterapię – wyjaśnia urolog.

Niepokojącym jest fakt, że rak jądra występuje u coraz młodszych mężczyzn.

– Szczyt zachorowań dotyczy panów między 20. a 30. rokiem życia, dlatego przestrzegamy, by objawy nie były ignorowane. Jednym z nich jest powiększenie się jądra, z wyczuwalnym stwardnieniem oraz obecnością guza – wyjaśnia lekarz.

ZDIAGNOZUJ SIĘ SAM

W przypadku raka jądra można wykonać samobadanie. Specjalista zachęca do wykonywania go regularnie i zwracania uwagi na swój organizm.

– Samobadanie jest kluczowe w szybkiej diagnostyce raka jądra. Jeśli mężczyzna, badając się sam, stwierdzi nieprawidłowość, powinien wiedzieć, że to może być zwiastun poważnej choroby jaką jest nowotwór. Często młodzi mężczyźni czują się świetnie i mogą zignorować problem. Pomimo braku bólu i innych objawów należy jednak jak najszybciej zgłosić się do specjalisty – sygnalizuje dr Orłowski.

Najczęściej w przypadku tego rodzaju nowotworu usuwane jest chore jądro. To z reguły wystarczy, by zatrzymać schorzenie.

Specjaliści alarmują, by mężczyźni po ukończeniu 50. roku życia odwiedzali urologa raz w roku, a jeśli w bliskiej rodzinie występują obciążenia genetyczne, to wizyta u lekarza powinna mieć miejsce wcześniej.

***

Podczas akcji Movember mężczyźni zapuszczają wąsy, czyli atrybut męskości. Ale męskość to nie tylko siła. To przede wszystkim zdrowie – jego świadomość, troska o nie. To także podkreślenie, że ani choroba, ani dbanie o siebie nie odbiera męskości. Wręcz przeciwnie. Oby ta akcja była przypomnieniem o profilaktyce nie tylko w listopadzie, ale przez cały rok. ◀

„Caritas” świętuje reaktywację

Zbliża się jubileusz 35-lecia reaktywacji działalności Caritas w Diecezji Kieleckiej, które miało miejsce 18 listopada 1989 roku. Główne uroczystości odbędą się już w środę (13 listopada). Rozpocznie je Msza Święta pod przewodnictwem Biskupa Kieleckiego Jana Piotrowskiego w bazylice katedralnej. Początek o godzinie 10.

– Potem przeniesiemy się do Wojewódzkiego Domu Kultury na okolicznościową galę. Rozpoczniemy ją specjalnym referatem na temat całokształtu działań Caritas. Następnie przewidujemy wręczenie wyróżnień i nagród dla tych, którzy najdłużej pracują w naszej organizacji i najbardziej się wykazali. Końcowym akcentem będzie wyjątkowy koncert Krzysztofa „Kasy” Kasowskiego – informuje ksiądz Stanisław Słowik, dyrektor Caritas Diecezji Kieleckiej.

Przez minione 35 lat organizacja niosła pomoc chorym, bezdomnym, samotnym, niesamodzielnym i potrzebującym. Nie zabrakło wsparcia dla dzieci z ubogich rodzin oraz tych osób, które ucierpiały na skutek różnych tragedii – powodzi, pożarów i wojny.

– Od wielu lat naszym założeniem i pewną jest to, żeby nie zostawiać na boku żadnych problemów społecznych, ale w miarę możliwości reagować i podejmować działania pomocne dla różnych grup społecznych, które nie są w stanie sobie samodzielnie radzić – dodaje ks. Stanisław Słowik.

Związek Towarzystw Dobroczynności „Caritas” w Kielcach powstał w 1931 roku. Komuniści zakazali jego działalności w 1950 roku. 18 listopada 1989 roku dekretem Biskupa Kieleckiego Stanisława Szymeckiego reaktywowano Caritas Diecezji Kieleckiej. ◀

autor: Michał Łosiak

reklama

NAPRAWA SAMOCHODÓW OSOBOWYCH I DOSTAWCZYCH W ZAKRESIE:

- przeglądy rejestracyjne – Okręgowa Stacja Kontroli Pojazdów
- diagnostyka komputerowa
- ustawianie geometrii kół 3D
- naprawy główne i bieżące
- wymiana oleju i filtrów
- wulkanizacja - wymiana opon
- obsługa klimatyzacji
- usługi blacharsko – lakiernicze
- naprawy kompleksowe
- obsługa szkód komunikacyjnych
- wynajem pojazdów zastępczych
- pomoc drogowa całodobowa tel: 661 966 688

rokar

CENTRUM NAPRAW SAMOCHODOWYCH ROKAR – mgr inż. Robert Doleziński
 Dąbrowa ul. Kolonia 35, 26-001 Mastów, tel. 41 368 63 66, tel. kom. 603 199 428
 www.rokar.pl; e-mail: biuro@rokar.pl, szkody@rokar.pl

05/ROKAR/2024

Jak cię widzą...

Zaczęła się jesień, więc szybciej zapada zmrok, zaś aura jest coraz chłodniejsza i coraz bardziej deszczowa. Wszystko to znacznie pogarsza widoczność, więc policjanci przypominają pieszym o konieczności noszenia odblasków, a kierowcom o zadbanie o światła w samochodach.

Plucha, deszcz, mgła... Taka pogoda nie ułatwia życia ani kierującym, ani pieszym. Dlatego tak ważne jest zadbanie o odpowiednią widoczność.

MAŁY, WIELKI GADŻET

W kolizji z autem pieszy właściwie nie ma żadnych szans na to, aby wyjść z niej bez obrażeń. Dlatego tak ważne jest, aby do minimum ograniczyć występowanie takich zdarzeń. Pewien mały, niepozorny element może być wtedy na wagę złota. – Odblask to niewielki przedmiot, ale dzięki niemu piesi są widoczni na drodze już z odległości 150 metrów. Dla porównania: osoba w ciemnej odzieży staje się widoczna z odległości zaledwie 40 metrów – przypomina aspirant Małgorzata Perkowska-Kiepas z Komendy Miejskiej Policji w Kielcach.

A większa odległość to znacznie więcej czasu dla kierowcy na reakcję. – Odblaski odblaskami, jednak nie zapominajmy o zdrowym rozsądku. Przechodźmy na drugą stronę w wyznaczonym miejscu, rozglądajmy się, zanim wejdziemy na przejście. Zasada ograniczonego zaufania może uratować nam życie – podkreśla pani aspirant.

Za brak odblasku poza terenem zabudowanym pieszemu grozi mandat. – W województwie świętokrzyskim policjanci nieustannie mają do czynienia z pieszymi, którzy nie noszą odblasków, a tym samym lekceważą zasady bezpieczeństwa

Biskup Marian Florczyk, uczestniczący podczas 25. rocznicy konsekracji kościoła św. Antoniego w kuzachskiej Kokoszawie.

na drogach. A przecież okres jesienno-zimowy, szybciej zapadający zmrok i pogarszające się warunki atmosferyczne ograniczają widoczność na drogach – wtóruje pani aspirant komisarz Mariusz Bednarski z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach.

Policjanci pojawiają się z odblaskami także w szkołach, by już maluchy wiedziały, jak ważną rolę w bezpieczeństwie odgrywają te małe gadżety.

OŚWIEĆ SIEBIE I INNYCH

Kierowco! Już dziś sprawdź oświetlenie w swoim aucie! – Taki apel powinien sobie wziąć do serca każdy kierowca – od motoroweru po ciężarówkę. Pamiętajmy bowiem, że oświetlenie w samochodzie jest kluczową sprawą, zwłaszcza jesienią i zimą. Braki czy awarie w tym zakresie sprawiają, że pojazd nie jest odpowiednio widziany przez innych. Jednocześnie niesprawne oświetlenie ogranicza kierowcom możliwości odpowiedniego wczesnego dostrzeżenia innych uczestników ruchu, zwłaszcza tych, którzy nie mają odblasków czy światełek – mówi komisarz Bednarski.

Wśród najczęstszych usterek oświetlenia dominuje nieprawidłowy montaż żarówek. Bywa, że kierowcy – chcąc sobie polepszyć widoczność na drodze – montują żarówki bez homologacji czy nieprzystosowane do typu reflektora. – Jeśli żarówki są źle zamontowane, reflektory nie świecą prawidłowo. Co do zasady, lampy powinny być ustawione tak, by oświetlały jezdnię tuż przed pojazdem, a nie korony drzew. Część kierowców nie pamięta także, że obowiązkowe są też światła oświetlające tablicę rejestracyjną – przypomina Grzegorz Iwański ze stacji diagnostycznej w Domaszowicach.

***

Oświetlenie w aucie warto zawsze sprawdzić także przed dłuższą podróżą. Policjanci przypominają o tym co roku podczas kampanii „Twoje światła, nasze bezpieczeństwo”. W jej ramach kierowcy mogą za darmo skontrolować i ustawić światła w swoim aucie. ◀

Piekarnia R. Dobrowolski

chleb według
receptury
niezmienionej
przez **78** lat

Podaruj
swoim bliskim
zdrowe
pieczywo

JEDYNA TAKA W KIELCACH
PROWADZONA PRZEZ TRZECIE POKOLENIE MISTRZÓW PIEKARSTWA

Jedząc nasze pieczywo masz pewność,
że spożywasz naturalny, tradycyjny produkt wysokiej jakości
bez polepszaczy, bez spulchniaczy, bez konserwantów, bez barwników

KW 24-1011-24

 HELIOS

WŁADCA PIERŚCIENI M A R A T O N

**NOCNE MARATONY
FILMOWE**

www.helios.pl

22.11
23:00

KW 21-1011-24

KUP ONLINE: DECORTREND.PL

czynne:
Pon - Pt: 8⁰⁰ - 16⁰⁰
Sob: 8⁰⁰ - 14⁰⁰

LEGNICKA 28, KIELCE (Plac REM-WOD)

2 POZIOMOWA STOJĄCA SUSZARKA

GLĘBOKOŚĆ: 30 CM
SZEROKOŚĆ: 52 CM
WYSOKOŚĆ: 120 CM

29⁴⁹

METALOWY SEJF W KSZTAŁCIE
KSIĄŻKI Z KLUCZYKIEM

SZEROKOŚĆ: 18 CM
GLĘBOKOŚĆ: 11,5 CM
WYSOKOŚĆ: 5,5 CM

24⁹⁰
39

7⁹⁰
19
94 CM

LATWE PRZycinANIE

PLĄĆ MNIEJ ZA RACHUNKI

17⁵⁹

HIT
TYLKO 100 SZT

12²⁷
10 CM

TURYSTYCZNY WODOODPORNY
MONOKULAR Z POWIĘKSZENIEM

KOREKCYA WADY WZROKU/REGULACYA OSTROŚCI/POWIĘKSZENIE: 16X

WYSOKIEJ JAKOŚCI TYTANOWE WIERTŁO STOPNIOWE STOŻKOWE
ZAKRES: 4 - 32 MM/STOPNIOWANIE CO 2 MM/WIERCI NAWET GRUBE BLACHY

4⁹⁰
14

5 M

ZWIJANA MIARKA BUDOWLANA 5M

PRAKTYCZNY KLIPS/NYLONOWY PASEK NA RĘKĘ/FUNKCYA BLOKADY

12^{25⁹⁰}

SUPER OKAZJA

DŁUGA SZCZOTKA DO CZYSZCZENIA KALORYFERÓW 74 CM
GĘSTE I SZTYWNE WŁOSIE/DOTRZE W TRUDNO DOSTĘPNE MIEJSCA

2⁴⁹
7⁹⁰ 2 M

ŚWIĄTECZNE LAMPKI LED MULTICOLOR NA BATERIE
ENERGOOSZCZĘDNE/ŚWIATŁO CIĄGŁE/20 DIOD LED

NIEZBĘDNE WIELOFUNKCYJNE NARZĘDZIE 11W1 + ETUI
WYTRZYMAŁE/SKŁADANE/UNIWERSALNE/PORĘCZNE

34⁷⁹

29³⁷

3X4 M

UNIWERSALNA GRUBA SREBRNA PLANDEKA
WYTRZYMAŁA/SOLIDNA/TRWAŁA

5 GRUBOŚCI I 50 ROZMIARÓW

NAJWIĘKSZY W KIELCACH WYBÓR PLANDEK

37⁴⁷

3X5 M

24³⁹

29⁴⁵

MOCNY WOREK BIG BAG Z UCHWYTAMI I LEJEM

DO TRANSPORTU MATERIAŁÓW SYPKICH/GRUBY/WYTRZYMAŁY/RÓŻNE RODZAJE

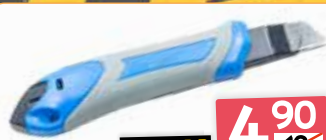
ZESTAW 12 SZT BANIEK BEZOGNIOWYCH Z RĘCZNĄ POMPKĄ
REGENERACYA ORGANIZMU/POPRAWA KRĄŻENIA KRWI/ŁAGODZENIE BÓLU MIĘŚNI I STAWÓW

STREFA WYPRZEDAŻY

4⁹⁰
12
3 M

MOCNA DWUSTRONNA TAŚMA NANO
WODOODPORNA SZER. 20MM

18 MM 4⁹⁰
12

TRWAŁY NÓZ DO TAPET Z WYGODNYM
UCHWYTEM DO MAJSTERKOWANIA

14⁹⁰
27

10W1

WIELOFUNKCYJNY KLUCZ DO SZAF
SERWISOWYCH+BRELOK Z KARABIŃCZYKIEM

7²⁷

OD +50°C
DO -40°C

CZYTELNY TERMOMETR
ZEWNETRZNY/WEWNĘTRZNY 25CM

4X3,6 CM

1⁹⁰
4⁵⁰

ŚWIECZKA LED Z POŁYSKIEM NA BATERIE
CZERWONA, SREBRNA LUB ŻŁOTA

8 M

9⁹⁰
37
100 DIOD

MEGA WYPRZEDAŻ

MOCNE LAMPKI CHOINKOWE LED, CIEPŁA
BIAŁA BARWA, 8 TRYBÓW ŚWIECENIA

1⁷⁹
4 100 ML

MISECZKA DO SOSÓW I DIPÓW
CZARNA LUB BIAŁA

29⁴⁹
20X10 CM
RÓŻNE
WZORY

LAMPION ADWENTOWY LED NA RORATY
CZARNY LUB BIAŁY

4⁹⁰
12
6X3,5 CM

BATERIE
W ZESTAWIE

BRELOK DO KLUCZY Z MOCNĄ
LATARKĄ LED

NIE KRĘPUJE
RUCHÓW

7⁹⁰
14

BEZPIECZNIE NA
DRODZE

REGULOWANE SZELKI ODBŁASKOWE
IDEALNE DLA PIESZYCH

UNIWERSALNY
ROZMIAR 5 MAGNESÓW

OPASKA MAGNETYCZNA NA
NADGARSTEK DLA MAJSTERKOWICZA

12⁹⁰
21
220 G

ROZGRZEWAJĄCA MAŚC KONOPNA NA
BÓLE MIĘŚNI I STAWÓW